

PP-65

بررسی وضعیت انتشار اکینوкокوس مولتی لوکولاریس *Echinococcus multilocularis* در ایران

زهرا حیدری

گروه میکروب شناسی وانگل شناسی پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، اردبیل، ایران.

اکینوкокوس مولتی لوکولاریس یک انگل بسیار پاتوژن زئونوز است که منجر به اکینوкокوز آلوئولی (AE) در نیمکره شمالی می شود. در خاورمیانه، ایران به عنوان یکی از مناطق اندمیک اکینوкокوس مولتی لوکولاریس *Echinococcus multilocularis* شناخته می شود. تعدادی از گوشتخواران به ویژه سگ سانان وحشی و به میزان کمتر سگ و گربه به عنوان میزبان قطعی برای انگل عمل می کنند. میزبان واسط این انگل جونندگان صحرایی هستند اما انسان نیز به طور تصادفی می تواند آلوده شود. هدف این مطالعه بررسی وضعیت کنونی آلودگی با اکینوкокوس مولتی لوکولاریس در ایران می باشد.

در ایران مطالعات انجام شده روی فرم بالغ اکینوкокوس مولتی لوکولاریس بسیار محدود می باشد. اولین بار موبدی و همکاران در سال ۱۹۷۱-۱۹۷۳ اکینوкокوس مولتی لوکولاریس را در 30٪ روباه های دشت مغان و به دنبال آن ظریف فرد و مسعود در سال ۱۹۹۳ در ۲۲/۹٪ روباه ها و 16٪ شغال ها گزارش کردند. بیراموند و همکاران در سال ۲۰۱۱ در منطقه چناران استان خراسان رضوی با استفاده از روشهای مولکولی در ۹۵٪ گوشتخواران (سگ، گرگ، روباه قرمز و کفتار) اکینوкокوس مولتی لوکولاریس گزارش کردند.

قسمت هایی از قلمرو خاک ایران در منطقه اندمیک اکینوкокوس مولتی لوکولاریس قرار دارد، اگرچه اطلاعات محدودی در ایران وجود دارد، بین سال های ۱۹۴۶ تا ۱۹۹۳ در ایران ۳۷ مورد AE گزارش شده است. ایران مرز مشترک زیادی با کشورهای همپایانندمیک مثل ترکمنستان دارد. همچنین گزارش موارد AE در بیمارستان های مشهد نیز وجود آلودگی در این منطقه را تایید می کند.

در ایران گزارشات معدودی از کیست هیداتیک آلوئولار انسانی وجود دارد. موبدی و دلیمی در سال ۱۳۸۲ هشت مورد کیست هیداتیک آلوئولار انسانی از بیماران مراجعه کننده به بیمارستان امام خمینی در تهران، رئیسالسادات یک مورد گزارش کیست آلوئولار از مشهد در سال ۲۰۰۹ و گرامی زاده در سال ۲۰۱۲ سه مورد کیست هیداتیک آلوئولار کبدی سه بیمار ساکن اردبیل، خراسان و خوزستان گزارش کردند.

کلمات کلیدی: اکینوкокوس مولتی لوکولاریس، میزبان اصلی، میزبان واسط، زئونوز